

ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА ПЕН-БЪЛГАРИЯ,
ДО Г-ЖА АКСИНИЯ МИХАЙЛОВА,
Г-Н АЛЕК ПОПОВ,
Г-ЖА АМЕЛИЯ ЛИЧЕВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПЕН-БЪЛГАРИЯ,
Г-Н ВЛАДИМИР ЗАРЕВ,
Г-Н ВЛАДИМИР ЛЕВЧЕВ,
Г-Н ВЛАДИМИР ШУМЕЛОВ,
Г-Н ГЕОРГИ ГОСПОДИНОВ,
Г-Н ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВ,
Г-ЖА ЕЛИСАВЕТА ШАПКАРЕВА,
Г-Н ЗАХАРИ КАРАБАШЛИЕВ,
Г-ЖА ЗЛАТКА ТИМЕНОВА-
ВЪЛЧЕВА,
Г-ЖА ЗДРАВКА ЕВТИМОВА,
Г-Н ИВАН ХРИСТОВ,
Г-ЖА ЙОРДАНКА БЕЛЕВА,
Г-Н КАЛИН ТЕРЗИЙСКИ,
Г-Н КИРИЛ ТОПАЛОВ,
Г-ЖА КРИСТИН ДИМИТРОВА,
Г-Н ЛЮДМИЛ ДИМИТРОВ,
Г-Н ЛЪЧЕЗАР ЛОЗАНОВ,
Г-Н МАРГАРИТ ЖЕКОВ,
Г-ЖА МИЛЕНА ФУЧЕДЖИЕВА,
Г-ЖА МИРЕЛА ИВАНОВА,
Г-Н МИТКО НОВКОВ,
Г-ЖА НАДЯ ПОПОВА,
Г-ЖА НЕВЕНА БОРИСОВА,

Г-Н НИКОЛАЙ ТАБАКОВ,
Г-Н ПЕТЪР ЧУХОВ,
Г-Н РОМАН КИСЬОВ,
Г-Н РУМЕН ДЕНЕВ,
Г-Н РУМЕН ШОМОВ,
Г-Н СТАНЧО ПЕНЧЕВ,
Г-ЖА ТЕОДОРА ДИМОВА,
Г-Н ХАЙРИ ХАМДАН

УВАЖАЕМИ АВТОРИ НА ПЕТИЦИЯТА,

Условията на Програма „Преводи“ 2023 са приети от Управителния съвет на Националния фонд „Култура“ след обсъждането им на информационна среща, проведена предварително на 19.06.2023 г., на която бяха поканени всички представители на организации с дейност в областта на преводната литература и книгоиздаването. След отразяването на получените на срещата бележки те са предоставени на вниманието на членовете на Управителния съвет, приети са на 16.08.2023 г. и са публикувани ден по-късно.

Националният фонд „Култура“ припознава Програма „Преводи“ като един от най-значимите инструменти за достигане на българската художествена литература по света. Като доказателство може да се посочи, че чрез тази програма е реализирано превеждането на романа „Времеубежище“ на три езика – на испански език от испанското издателство Fulgencio Pimentel S.L., на френски от френското издателство Gallimard в Париж и на датски от датското издателство Jensen & Dalgaard.

След като внимателно и с тревога се запознахме с текста на петицията, отправена ни от едни от най-важните фигури, свързани с преводната българска художествена литература, бихме искали да дадем пояснения по условията на програмата, които в някаква степен са останали неясни и вероятно неразбрани, което предизвиква и настоящото напрежение в Сектора.

Субектният обхват на програма „Преводи“, т.е. допустимите кандидати по нея са регистрирани извън територията на България юридически лица и организации с дейност в областта на преводната литература, книгоиздаването и други в сферата на културата, в рамките на Европейския съюз, Европейското икономическо пространство и

Швейцария, каквото е изискването на Закона (съгласно чл. 10, ал. 2 от Закона за закрила и развитие на културата). В това издание на програмата обаче Националният фонд „Култура“ допуска и български културни организации – творчески/продуцентски/издателски организации или куратори/арт мениджъри. **В тези случаи, когато кандидат е българска културна организация, според условията, следва да се предостави задължително доказателство за партньорство с чуждестранно юридическо лице (издателство), което ще разпространява превода, като така се гарантира най-вече проследимост, прозрачност и отчетност на публичните средства по тази програма.**

Посочената извадка от условията на програмата дава възможност за **подаване на кандидатура от всяка българска културна организация в партньорство с всяко чуждо издателство без значение на държавата на регистрацията на издателството.** Текстът изцяло се съобразява с изискванията на Закона за закрила и развитие на културата и не представлява каквото и да било ограничение за превеждане и издаване на българска литература във всяка чужда държава и на всеки световен език, като за държавите извън Европейския съюз, Европейското икономическо пространство и Швейцария се изисква единствено партньорство с българска културна организация. Изразеният от Вас по-труден процес по изпълнението на дейности в партньорство с чужди издателства през тази година се преодолява с **увеличения срок за реализация** на проектите по Програма „Преводи“ от 12 на 18 месеца.

По отношение на изискването за регистрацията по българския ЗДДС и за предоставяне на Актуален учредителен акт на кандидата се опасяваме, че вероятно е предизвикано от известно объркване: по Програма „Преводи“ 2023, както и при предходните ѝ издания, не се изисква регистрацията по ЗДДС. Като **незадължителен документ** за българските кандидати е посочено предоставянето на документ за регистрацията по ЗДДС, ако такава е направена.

Също така актуален учредителен акт на чуждестранните юридически лица **не се изисква.** Както при всяко от предходните издания на програмата се изисква именно Удостоверение за актуално състояние за чуждестранни юридически лица, съдържащо информация за представляващо лице и за предмет на дейност, за да се удостовери дейност в сферата на книгоиздаването, каквото е настояването в петицията.

Уважаеми автори на петицията, Програма „Преводи“ на Националният фонд „Култура“ подкрепя както художествения превод на българска литература, така и българските преводачи, и изискването предвидените в бюджета възнаграждения за превод да са съобразени с *Препоръчителните възнаграждения за преводачите*, определени от Съюза на преводачите в България е включено, за да бъдат защитени

интересите на най-важните творци по тази програма чрез минимална ставка за труда им. Уверяваме ви, че в методическите указания към комисиите, които оценяват проектите по програмата, се препоръчват тези размери да бъдат приемани като минимални.

За съжаление недоволството, свързано с необходимостта от попълване на данните в профила на организацията на кирилица, е оправдано. Към момента се осъществява дейност по изграждане на нова електронна система за кандидатстване на Националния фонд „Култура“, чрез която да бъде изпълнено изискването за двуезичност. Администрацията на Фонда е положила всички усилия условията на програмата и изискуемите приложения да бъдат преведени на английски език, придружени от видео-инструкции на български и английски език.

За съжаление, въпреки изтъкнатите по-горе загриженост и амбиция програмата да се утвърди като основен механизъм за превод на българска художествена литература, проблемът с оскъдното финансиране по нея не зависи от Администрацията или Управителния съвет на Фонда. Средствата, разходвани по Програма „Преводи“ за последните пет години значително, са увеличени, благодарение на усилията за популяризиране на програмата: за 2022 г. са реализирани – 294126,69 лв., 2021 г. – 103284 лв., 2020 г. – 130000 лв., 2019 г. – 53199 лв. и за 2018 г. – 50000 лв. Това прави за последните пет години обем от 630609,69 лв.

През тази година предвидената сума е многократно по-малка от достигнатите през 2022 г. нива, тъй като общият разпределен бюджет по програмите през 2022 г. е 39 млн. лв., а към момента предвидената за Националния фонд „Култура“ субсидия от Държавния бюджет за 2023 г. е едва 8.4 млн. лв., което представлява 21.5% от размера за 2022 г. или близо 5 пъти занижение, което се отразява и в сумата за Програма „Преводи“ 2023 г. – 75600 лв. или 25% от миналогодишния бюджет по тази програма. В случай, че през следващата бюджетна година субсидията към Фонда бъде увеличена в достатъчен размер, по програмата може да се провеждат и две сесии годишно. За промяна на размера на субсидията към Националния фонд „Култура“ през 2023 г. обаче следва да се положат съвместни усилия с цел институциите, от които зависи бюджетът на Фонда, да бъдат убедени в тази необходимост. В този смисъл публикуваната от вас петиция може да послужи като отправна точка за започване на дискусия относно увеличаване на средствата за разпределяне не само по тази конкурсна програма, но и по всички останали. Знаете, уважаеми госпожи и господа, че всички нереализирани средства по програмите на Фонда се преразпределят към тези направления, в които има определени от експертните комисии резерви. Например, вече е известно, че по тазгодишните Програма „Дебюти“ и по Програма „Мобилност и

развитие“ в направление „Литература“ ще се получи нереализиран остатък от поне 106000 лв. Тези средства, с решение на Управителния съвет, се разпределят изцяло по другите програми – първо в съответното изкуство, а после, ако има още остатъци, и по останалите изкуства.

Националният фонд „Култура“ остава на разположение на творците и културните организации по всякакви въпроси, свързани с предоставянето на публични средства от бюджета на Фонда за субсидии в областта на културата и изкуствата.

Като Ви благодарим за предоставената възможност да разясним възникналото недоразумение в общественото пространство, оставаме

С УВАЖЕНИЕ:

ЕКИПЪТ НА НФК

30.08.2023 г., София